



Zanos koji su imali osnivači 90-ih pokretačka je snaga i nasljednicima

Tržište baš briga kako se netko preziva i tko je – tržište želi najbolji proizvod ili uslugu za najbolju cijenu, nebitno je prezime

Objavio Darko Buković - 22.12.2022 u 13:03

Od većine djece poduzetnika se očekuje da krenu očevim (rijeđe roditeljskim stopama) pa će se uvijek sa širokim osmijehom prepričavati kako je slatko i vragolasto bilo kad se dijete uspentralo u očevu fotelju i uzviknulo da će ovdje sjediti kad odraste. Iskustvo mi govori da je fraza "nisam ih pritiskao i sami su birali svoj put" mnogo udaljenija od istine nego "jedva čekam da moj Mirko završili školovanje pa da nas dvojica zajedno radimo". U istoj mjeri u kojoj se prva fraza više izgovara ona je i veća laž od druge.

Ovdje slijedi i još jedna neistina koju izriču osnivači: "Ja sam ovo stvarao da bi djeca imala gdje raditi". Djeluje li realno scena u kojoj osnivača na samom početku, na primjer dok utovaruje vreće nečega u polovni automobil, po kiši u rani jutarnji sat, dok još nije ni svanulo, vodi ideja "e, samo da ovaj moj poodraste pa da ga rano probudim i da teglimo zajedno"? Takve se ideje javljaju nakon porođajnih muka, kada je posao razrađen i kada je osnivač uvjeren da je postigao uspjeh. Pritisak roditelja da se djeca priključe obiteljskoj kompaniji je velik i rijetki su oni koji imaju pravo birati svoj put. A još rjeđi oni koji ga na kraju i izbore. Ma kakav taj put bio, reći će Boris Vukić, stručnjak i savjetnik brojnim obiteljskim kompanijama na putu tranzicije ka drugoj, bolje reći idućoj generaciji vlasnika i upravljača kompanijama.

A na često izgovorenu rečenicu da svi misle kako je dovoljno da počnu raditi u kompaniji, Vukić odgovara kako su oni i tad drugačiji od ostalih zaposlenika, naprosto im je drugačiji status.

Odrastao sam u poduzetničkoj obitelji, znam da se uspjeh ne događa preko noći i da u poslu popreko naprosto ne može biti brže, istaknuo je Fran Fiolić

“S jedne strane oni su jedini pripravnici koji mogu, kad požele, ući u ured gazde, glavnog direktora (čitaj: oca/majke) i čija opažanja isti očekuje s nestrpljenjem. S druge strane, svaki njihov korak, potez, pod budnim je okom i osnivača i svih zaposlenika i kao da se jedva čeka neka greška koja će svima pokazati da “ipak nema on očev kapacitet”. Mnoga djeca u tom trenutku potpadnu pod sindrom onoga što se na engleskom naziva “entitlement” – “ja imam pravo, poseban tretman, privilegiju”. Radi se o stavu ili ponašanju kada se očekuje više privilegija i poštovanja nego što se zaslužuje na temelju rezultata, sposobnosti, znanja. Opasan je rezon “s obzirom na to da je moja tata moćan, a ja sam njegov sin/kći, onda sam moćan i ja”.

“Tržište baš briga kako se netko preziva i tko je – tržište želi najbolji proizvod ili uslugu za najbolju cijenu, nebitno je prezime”, ustvrdit će Vukić.

Moji razgovori s nekoliko predstavnika prvih, osnivača, kao i drugih generacija, nasljednika, govore o tome kako je svaka priča sebi svojstvena. Nema istih, možda ima samo krovno dodirnih točaka. Brojne simulacije mogu pomoći, ali naprosto ne mogu predvidjeti sve što se može dogoditi. Pa i za nedjeljnim okupljanjem.

Potvrđuje to i razgovor s Ivicom i Franom Fiolićem, iz obiteljskog poduzeća Fiv za veleprodaju uredskog i promo materijala. Osnovali su ga prije 30 godina, točnije 1992. godine, Renata i Ivica Fiolić, a prije šest godina pridružio im se sin Fran.

“Odrastao sam u poduzetničkoj obitelji, znam da se uspjeh ne događa preko noći i da u poslu popreko naprosto ne može biti brže”, istaknuo je Fran Fiolić.

“U društvu se danas ne razmišlja dugoročno. Ide se zaraditi što je prije moguće i što više, ne razmišljajući o sutra. U mlađim krugovima postoji i ta percepcija da je meni, kao budućem nasljedniku obiteljske tvrtke, lako i jednostavno. Evo odmah pozivam sve da vide kako je to raditi, razmišljati o ljudima koji rade u tvrtki, njihovoj obitelji i svim aktivnosti što jedna tvrtka i upravljanje njome nosi”, ističe mlađi Fiolić.

Jedno je reći, ali roditelji, osnivači kompanije, nikad neće u svojoj glavi napustiti kompaniju. Uvijek će biti tu

Na upit o sinergiji obiteljskog rada, odnosno kako je podijeljen posao, sistem i rad unutar tvrtke, Ivica Fiolić posebno izdvaja da je Fran donio novu energiju, neke nove smjerove, ideje, kombinirajući iskustvo i mladost za dugoročno održivu priču.

“Iako smo ostali uz temeljni asortiman, zadnjih 5-6 godina smo nadogradili svoju ponudu promo artiklima, otvorivši tu novu nišu, jer smo time i disperzirali rizik”, naveo je Fiolić senior.

Može li se odvojiti poslovne i obiteljske odnose? Odgovor je jednostavan – ne može. Upravo ta obiteljska simbioza je možda i ključna, svatko ima svoje mišljenje, “pokefamo” se oko nekih odluka i smjerova, ali tu nema zle krvi i prenošenja na obiteljski odnos, uglas će Ivica i Fran.

U obiteljskoj kompaniji ne možete ne uvažavati člana obitelji. Djeca ne moraju razmišljati kao roditelji i voditi kompaniju kao što su to radili roditelji. Roditelji moraju prihvatiti i bolje ideje djece, pri čemu, sigurno, karakter utječe na komunikaciju, istaknuo je Fran.

“Odlaze li poduzetnici u mirovinu? Odgovor na to pitanje ne znam. Htio bih biti tu, ako me trebaju nasljednici kompanije, ali i povući se”, kaže direktor Fiolić.

“Jedno je reći, ali mislim da roditelji, osnivači kompanije, nikad neće u svojoj glavi napustiti kompaniju, i uvijek će biti tu”, zaključio je Fran Fiolić.

Projekt izrade i objavljivanja serijala tekstova pod naslovom Nasljednici – djeca s posebnim, biznis, potrebama, autora Darka Bukovića, financijski je podržala Agencija za elektroničke medije, kroz projekt Poticanja novinarske izvrsnosti za 2022. godinu
